

Souhrnná zpráva o povodni v Nosislavi 13.-18.9.2024

1. Základní údaje

Obec: Nosislav, řeka Svratka

Období, za které se zpráva podává: 13.09. -18.09.2024

Období aktivní práce místní povodňové komise: 13.09. - 18.09.2024

Povodňová komise městyse ve složení:

- Pavel. Fröhlich - předseda, Karel Jatel, Martin Burian, Drahomír Mrkvica a zapisovatelka D. Kopečková.

Soupis dalších účastníků povodňové aktivity:

- Přítomní členové JSDH Nosislav (Karel Jatel – velitel JSDH, Vlastimil Růžička, Martin Burian, Daniel Bahleda, Miroslav Rylich, Rudolf Bílek, Pavel Nádeníček, Karel Vodák, Jakub Nekvapil, Lukáš Jehlička a Marek Eliáš.)

Nadřízená povodňová komise ORP, ve složení:

- Ing. Jan Vitula - předseda PK ORP Židlochovice, Mjr. Bc. Radek Studený - velitel HZS JMK PS Židlochovice, Ing. Milan Komenda – MěÚ Židlochovice a další

2. Hydrometeorologická situace

Popis situace před povodní:

- vytrvalý déšť od 12.09. – 17.09.2024, místně za tyto dny napršelo souhrnně 84,15 mm (dle sondy v Sadech CZ, dle měření na ČOV však napršelo více než 100 mm)

Stav před povodní na vodních tocích a vodních dílech:

- běžný

Průběh hydrologických jevů za povodně:

- řeka začala stoupat od 13.9.2024 a postupně vystoupala při 3. SPA na max stav nejvýše 498 cm a max průtok 188 m³ (v 15.09. ve 23:00 – 24:00 hod, vodočet v Židlochovicích, *poslední povodeň stav v roce 2020, max 441 cm/181 m³; r. 2010 - max 477 cm*). Mezi našim mostem a hladinou při kulminaci **zbýval prostor** pouhých cca **43 cm**. Při vyhlášení 3. SPA jsme pytlovali a pytle s pískem umístili preventivně kolem vodní tvrže a u vstupu do podzemních částí technologického zařízení strojovny ČOV.
- Došlo k postupnému zaplavení rozlivového povodňového území – tj převážně celé polní trati Na Závisti a Urbanu (17,9 – 17,6 km), kolem ČOV (ta fungovala dobře a odváděla i přes tuto situaci zdárně všechny odpadní vody, k případnému jejímu celému zaplavení zbývalo cca 50 – 60 cm), části Humínek (18,9 – 18,2 km), části Nosislavského lesa v Háku (20,2 km), včetně takřka celého Knížecího lesa. Voda dne 14.9.2024, v čase 11:20 hod, při výšce 422 cm, překonala nejnižší místo pravobřežné hráze naproti jímacího místa závlah spol Vinice s.r.o..a začala se rozlévat do lesa a dále kolem hájenky Na Forotě nejbližším místem k říčce Šatavě, jejím rozvodím směrem k Uherčickému splavu. Hájenka na Forotě byla postupně zaplavena, čerpána odtud voda ze sklepů. Území bývalých sadů u lesa zaplaveno, též i část cesty v Rudově aleji od lesa (cca 100 m). Do lesa se nedalo vjet a území pod Elakovem zaplaveno pouze místně jen u lesa, takže parky a víceúčelové hřiště a areál TJ Sokol nebyly nijak zasaženy. Šatava zaplavila křižovatku silnic „U ruky“ (neprůjezdná) tj silnic Uherčice-Vranovice-Velké Němčice a povodeň se šířila v tomto místě přes silnici Pohořelice – Kyjov, dál směrem na Uherčice.
- dle pozorování PK v rámci porovnání místa případného přelivu coby nástroje k odlehčení toku řeky a ochrany města Židlochovice pod Oázou ve Vojkovicích (řízený rozliv podél zdi protipovodňových opatření Židlochovic kolem zámeckého parku atd.), s prostorem mezi hladinou a mostem v Nosislavi během povodní bylo konstatováno, že s nejvyšší pravděpodobností a v případě extrémní povodně a stavu toku vyšším než 540

cm, by k odlehčení toku v Nosislavi prakticky došlo teprve v okamžiku, kdy už bohužel hladina v tomto případě zaplavuje vodorovný nosník mostu. Vzdálenost od hladiny k hraně přelivu u Oázy ve stejném okamžiku je vyšší než hladina toku atakující spodní hranu našeho mostu (podle uskutečněného měření je most min o 10 cm níže (pozn: porovnání výšek ve stejném čase: hladina pod přelivem: minus 55 – 60 cm, hrana mostu vs hladina: minus 48 cm;)). Je tedy pouze otázkou času jak dlouho by částečně nebo zcela zaplavený podélný nosník našeho relativně „nového“ obecního mostu z r. 1995 (za posledních 100 let je třetím mostem v pořadí), dokázal odolat tak ohromné síle toku, nehledě na to, že současně by došlo k doprovodnému efektu vzduší tj dalšímu zvýšení hladiny proti toku a nebezpečí vyběhnutí v místech u Elakovu. Boudecký vojenský most co se týče výškového umístění je na tom lépe než náš most. Z měření vyplývá, že má niveletu o cca 20 cm vyšší.

Nejvyšší zaznamenané vodní stavy na odečtu v Židlochovicích:

- 11.3.1941 - 537 cm; 27.8.1938 – 523 cm; 8.7.1997 – 523 cm; 30.3.2006 – 515 cm. (letošní „pouze“ 10-ti letá voda, s kulminací dne 15.9.2024, při hladině max 498 cm, byla 8. nejvyšší naměřenou hladinou v historii systematického měření).

Průběh ledových jevů na tocích:

- ----

Ohrožené objekty dle DPP:

- most v majetku městyse, ČOV, objekty v ul. Za Mostem – RD + výrobní objekty fi Elakov production s,.r.o. sportoviště a jejich zázemí, vodní tvrz, hájenka Lesy ČR na Forotě, objekty ŠZP Žabčice, některé RD v ul. Kroužek, Městečko, části ul. Komenského, Masarykova, silniční mostek Na Želízkách, hráz od židlochovické ČOV k Forotě (tentokrát v pořádku a držela). Žádné, ani drobnosti, či škody na uvedených objektech nebyly hlášeny, snad jen drobné škody v oborách bažantnice Lesy ČR s.p.

Ovlivnění hydrologické situace vodními díly:

- regulováno průběžným vypouštěním Brněnské přehrady s ohledem na další vzduť toky Svitavy a Litavy, jen mělo Povodí Moravy začít s vypouštěním přehrady min o den dříve (informace od ČHMÚ měli k dispozici). K několikrát avizovanému odpouštění přehrady přes bezpečnostní přepad přehrady naštěstí nedošlo – přítok do přehrady se poměrně rychle snižoval.

3. Provedená opatření na ochranu před povodněmi

Zasažený úsek toku:

- km 20,2 (v Háku) po 17,6 km (ČOV - Urban)

Činnost povodňové komise obce:

- povodňová komise společně s JSDH pravidelně monitorovala území a most, aby ho nepoškodily plující kmeny stromů, hlídali zejména pravý břeh řeky (vč. opravovaného místa v r. 2006 – hráz koryta u Elakovu - drželo v pořádku) a další kritická místa po zkušenostech z předchozích povodní v r. 2020, 2010 a r. 2006

Přehled zabezpečovacích prací, kdo je prováděl:

- monitoring a čerpání vody ze sklepů na hájence – členové místní JSDH.
- pořez vyvrácených stromů v úvozu ul. Vinohradská – členové místní JSDH + zaměstnanci městyse

Mimořádná pomoc:

- nabídnutou pomoc profesionální jednotky HZS Židlochovice (jeřáb na odklizení náplav před mostem) – nebylo nakonec třeba, naopak naše JSDH v době záplav vyjízďela pomáhat do jiných obcí – např. čerpali vodu z kanalizace ve Velkých Němčicích, čerpání ve Vojkovicích, Holasicích atd.

Vyhlášení stupňů povodňové aktivity, doba jejich trvání:

1. SPA v 13.09.2024 v 07:00;
2. SPA v 13.09.2024 ve 12:00;
3. SPA v 13.09.2024, hladina 350 cm: ve 19:40 hod
pokles a vyhlášení 2.SPA na hladinu 349 cm, v 18.09.2024, v 05:00 hod.

Vyčíslení škod za povodně, návrh způsobů jejich krytí:

- prakticky žádné

Zprávu vypracoval a zapsal dne: 19.10.2024, v 11:00 hod

Děkuji výše našim hasičům, členům komise zaměstnancům městyse a dalším, kteří jakkoliv pomohli, anebo svoji pomoc v průběhu povodně nabídli.

Pavel Fröhlich
předseda povodňové komise v Nosislavi